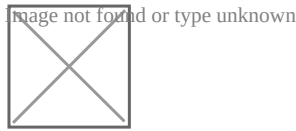

Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός, ο Ομολογητής Υπουργός του Άραβα Χαλίφη (Αλέξανδρος Χριστοδούλου, Θεολόγος)

/ [Πεμπτουσία](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

Άγιος Ιωάννης ο Δαμασκηνός († 4 Δεκεμβρίου 749)

Οι πληροφορίες για το βίο του Αγίου Ιωάννη είναι περιορισμένες και ουσιαστικά περιλαμβάνονται σε συναξάρια. Οι πρώτες ολοκληρωμένες βιογραφίες του ανάγονται στο 10^ο αιώνα. Ο πατέρας του Ιωάννη Σέργιος, γόνος επιφανούς οικογενείας ήταν πρωτοσύμβουλος και υπουργός οικονομικών του άραβα χαλίφη Αβδέλ Μελέκ του Α.

[arabomyp](#)

Ο Ιωάν-νης γεννήθηκε περί το 675 (ή 655) στη Δαμασκό της Συρίας, γι' αυτό και ονομάστηκε «Δαμασκηνός». Ο Ιωάννης πρόκοψε πολύ στην σοφία μαζί με τον άγιο Κοσμά τον Μελωδό, που υιοθέτησε ο Σέργιος όταν ο άγιος έμεινε ορφανός. Οι δύο αδελφοί μύηθηκαν στην φιλοσοφία και στις θύραθεν επιστήμες από τον λόγιο μοναχό Κοσμά, τον οποίο ο Σέργιος είχε εξαγοράσει από τους Άραβες. Οι δύο νέοι προόδευσαν στην τέ-χνη της ποιήσεως και της μουσικής.

Τέλειος γνώστης της ελληνικής και αραβικής γλώσσας, ο Ιωάν-νης μετά τον θάνατο του πατέρα του τον διαδέχθηκε στο υψηλό του αξίωμα, επί χαλίφη Ουαλίδ (705-715). Λίγο αργότερα ανήλθε στον θρόνο του Βυζαντίου ο εικονομάχος Λέων Γ' ο Ίσαυρος (717-741). Ο υπέρμαχος της πίστεως Ιωάννης έστειλε από την Δαμασκό πολλές επιστολές στο Βυζάντιο υπερασπιζόμενος με επιχειρήματα που αντλούσε από την Αγία Γραφή και τις διδαχές των αγίων Πατέρων την τιμητική προσκύνηση των σεπτών εικόνων. Ο αυτοκράτορας, για να απαλλαγεί από τον Ιωάννη φρόντισε να φθάσει στα χέρια του Ουαλίδ μια επι-στολή που δήθεν είχε συντάξει ο Ιωάννης, στην οποία καλούσε τον αυτοκράτορα να εκστρατεύσει και να καταλάβει την Δαμασκό. Έξαλ-λος ο χαλίφης διέταξε να κόψουν το δεξί χέρι του συμβούλου του. Το ίδιο βράδυ, ο Ιωάννης τοποθέτησε το κομμένο χέρι κοντά στην εικόνα της Θεοτόκου και με δάκρυα προσευχήθηκε στην Παντάνασσα να του

ξαναδώσει το χέρι του.

Κατόπιν αποκοιμήθηκε και είδε την εικόνα να ζωντανεύει και την Παναγία να τον παρηγορεί. Όταν ξύπνησε, διαπίστωσε με άφατο αγαλλίαση ότι το χέρι του είχε συγκολληθεί. Τότε έψαλλε λέγοντας: «Η δεξιά σου χειρ, Κύριε, εν ισχύι δεδόξασται η δεξιά σου την θραυσθείσαν μου δεξιάν εθεράπευσε. Διά της δεξιάς μου ταύτης θέλεις θρυμματίσει και συντρίψει τους υπεναντίους εικονοθραύστας». Τότε έγραψε τον Α΄ Ειρμό του Κανόνος του Α΄ ήχου «Σου η τροπαιούχος δεξιά, θεοπρεπώς εν ισχύϊ δεδόξασται».

Παρά τις συκοφαντίες των αυλικών του, ο χαλίφης πίστεψε στην θαυματουργική ίαση και θέλησε να αποκαταστήσει τον Ιωάννη στο πα-λαιό του αξίωμα. Εκείνος όμως ζήτησε και τελικά έλαβε την άδεια να αποσυρθεί και μαζί με τον Κοσμά πήγε στα Ιεροσόλυμα για να γίνει μοναχός στην Λαύρα του Αγίου Σάββα.

Ο Ιωάννης υποτάχθηκε στην πνευματική καθοδήγηση ενός γέροντα εμπείρου στους αγώνες της αρετής αλλά αυστηρού και απαιτητικού. Ο γέροντας του απαγόρευσε κάθε δραστηριότητα που του υπενθύμιζε το παρελθόν του: φιλοσοφία, επιστήμες, ποίηση, υμνωδία και συγγραφή, και πρόσταξε τον Ιωάννη να αφιερωθεί δίχως μεμψιμοιρία στα πιο ταπεινά διακονήματα ώστε να προκόψει στην υπακοή και στην ταπείνωση. Με διάπυρο ζήλο ο νεαρός Ιωάννης αφιερώθηκε στην αποκοπή του ιδίου θελήματος και στην αποταγή της προηγούμενης ζωής του. Μια ημέρα υποχώρησε στις παρακλήσεις ενός γείτονα που μόλις είχε χάσει έναν συγγενή του, και παρά την απα-γόρευση του γέροντα συνέθεσε προς παρηγοριά του ένα υπέροχο τρο-πάριο, που ψάλλεται ακόμα στις μέρες μας: «Πάντα ματαιότης τα ανθρώπινα». Πληροφορούμενος την ανυπακοή αυτή, ο γέροντάς του τον πρόσταξε να μαζέψει όλες τις ακαθαρσίες της λαύρας με τα ίδια του τα χέρια. Ο Ιωάννης υπάκουσε χωρίς καθόλου να γογγύσει. Λίγες ημέρες αργότερα όμως, παρουσιάσθηκε η Θεοτόκος στον γέροντα και τον διέταξε να μην φράζει την θαυμάσια κρήνη που αναβλύζει νάμα και να αφήσει τον υποτακτικό του να συνθέτει ύμνους και ποιήματα, που επρόκειτο να ξεπεράσουν σε ωραιότητα και γλυκύτητα τους ψαλμούς του Δαβίδ και τις ωδές των αγίων Προφητών.

Ως λύρα καλλικέλαδος ο Ιωάννης άρχισε τότε με την έμπνευση του Αγίου Πνεύματος να ψάλλει πολλούς ύμνους τέλειης αρμονίας, το περιεχόμενο των οποίων αποτύπωνε τους πλέον βαθείς θεολογικούς στοχασμούς των Πατέρων της Εκκλησίας. Συνέθεσε τον Κανόνα που ψάλλουμε το Πάσχα και το μεγαλύτερο μέρος των αναστάσιμων ύμνων της Οκτωήχου. Συνέγραψε επίσης θαυμάσιους κανόνες και εξαίσιους λόγους εγκωμιάζοντας δεσποτικές και θεομητορικές εορτές και εορτές αγίων. Παράλληλα με το χάρισμα του μελωδού, έλαβε παρά Θεού τη δωρεά της θεολογικής έκφρασης. Η «Έκδοσις ακριβής της Ορθοδόξου Πίστεως» αποτελεί

τον πλέον ασφαλή οδηγό κάθε χριστιανού σχετικά με δογματικά θέματα και ένα μνημείο της χριστιανικής παράδοσης. Αναιρώντας τις αιρέσεις που πα-ραπλανούν, ο άγιος Ιωάννης διέλαμψε στον αγώνα κατά των εικονομάχων. Χάρη στην ευγλωττία του ονομάσθηκε και «Χρυσορρόας», ενώ για το πλούσιο μουσικό του έργο ονομάστηκε «Μαΐστωρ της μουσικής». Με την ταπεινοφροσύνη του και την επιμονή στους ασκητικούς αγώνες, ο αληθής αυτός φιλόσοφος κατέκτησε με τη χάρη του Αγίου Πνεύματος την θεοποιό σοφία, και αφού έζησε με οσιότητα τελείωσε τη ζωή του σαν πολύαθλος αγωνιστής στις 4 Δεκεμβρίου του 749 μ.Χ., σε ηλικία εκατόν τεσσάρων χρονών. Τάφηκε στη Μονή του Αγίου Σάββα. Εκεί διατηρείται το σπήλαιο στο οποίο είχε αποσυρθεί και αποτελεί τόπο προσκυνήμα-τος μέχρι τις ημέρες μας.